Coláiste Ghobnait
Inis Oírr

Polasaí Oideachas Sóisialta, Pearsanta agus Sláinte
2026/2027

Glactha leis ag an mBord Bainistíocht ar an 11/05/2023
Faofa ag an mBord Oideachas agus Oiliúna na Gaillimhe agus Ros Comáin (BOOGR) ar an (dáta le cinntiú)

Ullmhaíodh an Beartas seo i gcomhairle le Tuismitheoirí, Scoláirí, Baill Foirne, an Bord Bainistíochta agus an BOOGR

BAINEANN AN POLASAÍ SEO LE:

Daltaí, foireann na scoile, tuismitheoirí, Bord Bainistíochta na scoile chomh maith le Bord Oideachais agus Oiliúna na Gaillimhe agus Roscomáin.

RÁITEAS MISIN

Ár misiún i gColáiste Ghobnait ná forbairt oideachasúil, intleachtúil, fisiciúil agus culturtha a spreagadh i measc scoláirí na scoile i dtimpeallacht thaitneamhach shláintiúil a thugann tús áite don fhéinmheas, don neamhspléachas agus d'fhorbairt gach ball de phobal na scoile.

FÍS NA SCOILE

"Ag fás is ag foghlaim le chéile go díograiseach agus go dúthrachtach trí mheán na Gaeilge, ina dtugtar tús áite do chothromaíocht, meas folláine agus ionracas, le spiorad an chomhoibrithe i measc pobal uile na scoile."

ÉITEAS

RÉAMHRA AGUS CÉARD É OIDEACHAS SÓISIALTA, PEARSANTA AGUS SLÁINTE?

Tá Coláiste Ghobnait ag déanamh an gearrchúrsa OSPS. Fáiltíonn Coláiste Ghobnait roimh an ngearrchúrsa seo chun a chinntiú go mbeidh béim ar thabhacht gníomh agus rannpháirtíocht scoláirí sa phróiseas foghlama sa scoil seo trí rogha a dhéanamh an gearrchúrsa seo a chur san áireamh i gclár Shraith Shóisearach na scoile, bíonn spás agus am tiomanta ann ag scoláirí chun foghlaim fúthu féin, aire a thabhairt dóibh féin agus cinntí eolasacha a dhéanamh faoina sláinte agus a bhfolláine. Bíonn deis acu freisin a gcuid foghlama san OSPS bheith aitheanta i nGradam Scoláire na Sraithe Sóisearaí. Tá ceithre shnáithe ann, gach ceann acu ag díriú ar fhoghlaim i réimsí dhifriúla ach idircheangailte don oideachas sóisialta, pearsanta agus sláinte: 'Cé mé féin?', 'Aire a thabhairt dom féin agus do dhaoine eile', 'Dul i bpáirt le chéile' agus 'Mo mheabhairshláinte'. Tá béim ar leith ar thábhacht ghníomh agus rannpháirtíocht scoláirí sa phróiseas foghlama mar eochair don fhoghlaim san fhearann mothachtálach.

Tá oideachas caidrimh agus gnéasachta (OCG) tábhachtach don duine óg ag an gcéim seo dá shaol. Bíonn cuid mhór eolais os a chomhair faoi chaidrimh agus gnéas ó fhoinsí neamhfhoirmiúla, na meáin agus ar líne. Tugann OSPS an comhthéacs inar féidir leis an duine óg foghlaim faoi shaincheisteanna tábhachtacha fisiciúla, sóisialta, mothúchánacha agus morálta faoi chaidrimh, sláinte ghnéis agus féiniúlacht inscne, lena n-áirítear cén áit is féidir leis eolas iontaofa a fháil ó fhoinsí iontaofa.

Tugann OSPS cúnamh speisialta do scoláirí chun scileanna a fhorbairt agus a fhoghlaim agus aire a thabhairt dóibh féin agus do dhaoine eile. Tugann an t-ábhar seo cúnamh dóibh cinneadh ceart a dhéanamh faoina sláinte agus lena saol pearsanta agus forbairt shóisialta.

Tá sé tábhachtach tógáil ar fhoghlaim an scoláire in OSPS sa bhunoideachas freisin. Faigheann foghlaim in OSPS tacaíocht, go bunúsach, ó thimpeallacht dhearfach, cumasaithe sa scoil iomlán agus ó bheartais/threoirlínte ábhartha scoile, lena n-áirítear OCG, polasaí frithbhulaíochta agus polasaí maidir le mí-úsáid substaintí, agus treoirlínte ar chosaint leanaí. Cuidíonn an mór-chomhthéacs seo don fhoghlaim in OSPS lena chinntiú go bhfoghlaimíonn an scoláire le cinntí eolacha a dhéanamh faoina sláinte agus faoina bhfolláine. Faigheann na cinntí seo tuilleadh tacaíochta agus spreagtha ó pholasaithe agus treoirlínte scoile, pobail agus náisiúnta.

OSPS SA SCOIL

AIDHM AGUS RÉASÚNAÍOCHT

Aidhm

Tá sé d'aidhm ag an ngearrchúrsa seo tuiscint dhearfach an scoláire ar a nádúr féin agus ar a shláinte agus fholláine fhisiciúil, shóisialta, mhothúchánach agus spioradálta a fhorbairt. Tá sé d'aidhm aige freisin cur ar chumas an duine óig caidrimh fholláine a fhorbairt agus a choinneáil.

- In OSPS tugtar deiseanna don scoláire dul siar ar théamaí éagsúla a dhíríonn ar fhéinfheasacht agus meas ar dhaoine eile a fhorbairt, chomh maith leis na scileanna a bhaineann le féinbhainistiú, cumarsáid, plé le fadhbanna, cinnteoireacht agus tarraingt le daoine eile.
- Cuireann sé béim freisin ar an tábhacht a bhaineann le gníomhú agus rannpháirtíocht an scoláire sa phróiseas foghlama mar nithe ríthábhachtacha don fhoghlaim san fhearann éifeachtach.
- Tá na scileanna atá i gceist ríthábhachtach le haghaidh féinchomhlíonadh, le maireachtáil i bpobail agus le haghaidh rannpháirtíocht iomlán san fhoghlaim tar éis OSPS.
- Cuirtear machnamh pearsanta, teacht aniar agus comhbhá chun cinn freisin trí OSPS.
- Tá timpeallacht scoile tacúil riachtanach má tá OSPS le bheith éifeachtach.
- Beidh béim mhór ar éisteacht, cumarsáid agus meas sa scoil chomh maith le ábaltacht caismirt a láimhseáil i gceart.

- Bíonn ionchur ag foireann na scoile nuair atá athbhreithniú a dhéanamh ar an bpolasaí OSPS. Seoltar cóip ag gach baill foirne. Tugar seans dóibh a dtuairimí a chur i niúl.
- Bíonn foireann na scoile ar an eolas nuair atá imeachtaí uile scoile ar siúl m/sh lá bulaíocht, seachtain folláine, seachtain cairdeas agus lá sláinte, intinne dearfach.

Sainaithníodh sé tháscaire – Gníomhach, Freagrach, Ceangailte, Athléimneach, Meas agus Feasach – sa tsraith shóisearach atá lárnach i bhfolláine an scoláire. Cuireann foghlaim in OSPS deiseanna foghlama ar fáil a thapaíonn forbairt na táscáirí agus a chuireann le clár folláine na scoile sa tsraith shóisearach.

Toscaí goilliúnacha, rundaíocht agus cur ar aghaidh

- Polasaí Cosaint Leanaí i bhfeidhm.
- Ní féidir le múinteoir rundaíocht iomlán a ghealladh do scoláire agus caithfear na scoláirí a chur ar an eolas faoi seo.
- Má thagann múinteoir ar eolas a thugann le fios go bhfuil leanbh i bpriacal, ní mór don mhúinteoir cloí le Nósanna Imeachta um Chosaint Leanaí do Bhunscoileanna agus Iar-Bhunscoileanna.
- Caithfidh an múinteoir a bheith oscailte agus a bheith goilliúnach do riachtanais an ghrúpa, deileáil le ceisteanna go hoscailte agus go hionraic.
- Ní mhór don mhúinteoir a gcinneadh proifisiúnta féin a húsáid agus cinneadh a dhéanamh maidir le céard atá feiliúnach don ghrúpa.
- Tá eolas ag gach scoláire faoin DIA agus an leas DIA. Tá cóip crochta i ngach seomra ranga agus i ndialann gach scoláire agus sna leithris.

Cur chuige na Scoile i leith OSPS

Mar chuid den chlár Oideachais Sóisialta, Pearsanta agus Sláinte (SPHE) beidh an OCG á mhúineadh i gColáiste Ghobnait tar éis briseadh na Nollag ar feadh sé seachtaine. Moltar do thuismitheoirí/chaomhnóirí an deis seo a thapú chun plé a dhéanamh ar an OCG le na mac/n-íníon.

Tá sé de dhualgas ar an múinteoir ábhair (OSPS) rphost a sheoladh chuig na Tuismitheoirí agus an foireann nuair atá an clár OCG a mhúineadh sa scoil.

Tá baint mhór ag teagasc agus foghlaim le forbairt phearsanta agus shóisialta. Braitheann an fhorbairt shóisialta agus phearsanta ar an gcaoi a réitíonn an lucht foirne le chéile agus leis na scoláirí. Chomh maith leis seo, braitheann sé ar an gcaighdeán caidrimh idir na scoláirí iad féin.

Beidh na pointí thuas san áireamh ag chuile mhúinteoir i chuile rang agus ag imeachtaí taobh amuigh den churaclam chun an fhorbairt shóisialta agus phearsanta a chrúthú. Tá timpeallacht scoile tacúil riachtanach má tá OSPS le bheith éifeachtach.

Ní mór:

- Go mothaíonn daoine meas.
- Go dtugtar aire do fhéinmhuinín.
- Go bhfuil meas, cothromaíocht agus caoinfhulaingt le feiceáil.
- Go gcuirtear béim ar chaighdeán ard.
- Go bhfuil tacaíocht dóibh siúd le deacrachtaí.
- Go bhfuil cumarsáid oscailte le feiceáil.
- Go bhfuil aithne tugtha d'iarracht agus go dtugtar luaíocht do dhuine.
- Go bhfuil meas ar dhifríocht agus indibhiúlacht.
- Go ndéantar láimhseáil choir ar chaismirt.

- Go spreagtar scoláirí a dhéanann rud as a stuaim fein agus go cruthaitheach.
- Go spreagtar meas/luach sóisialta nó morálta.

Pléitear na pointí thuas leis na scoláirí sa rang OSPS le go mbeidh ionchur, forbairt agus tuiscint acu ar a dtábhacht.

Chun go mbeidh an clár OSPS éifeachtach, tá tacaíocht iomlán ó mhúinteoirí, ón mBord Bainistíochta, ón bPríomhoide, ó na tuismitheoirí agus ó na scoláirí ag teastáil. Bíonn glór na scoláirí lárnach i gclár OSPS.

Samplaí do imeachtaí uile scoile:
- Lá Frithbhulaíochta.
- Clár Fógraí na Scoile
- Lá Cairdeas
- Seachtain Folláine
- Postaer frithbhulaíocht á dhearadh ag Bliain 1 sa rang OSPS – bíonn cóip i ndialann an scoláire agus crochta i ngach seomra ranga.
- Clár OSPS
- Lá meabhair shláinte.

Riachtanais Speisialta
Cuirtear an Contanam Tacaíochta foghlama i bhfeidhm sa scoil do scoláirí le riachtanais speisialta. Tuigeann muid go mbeidh solúbthacht agus goilliúnachas ag teastáil ó am go chéile sa chlár OSPS.

Ceangal le hÁbhair Eile
Tá an eilimint tacaíochta tras-chucaclam an-tábhachtach sa chlár OSPS. Tá ceangal mhór le hábhair cosúil le Cluichí, OSSP, Eolaíocht, Eacnamaíocht Bhaile agus go leor ábhair eile mar go bpléitear topaicí a bhfuil baint acu le OSPS.

Déantar OSPS a fhoghlaim i ngach ábhar sa scoil. Bíonn béim i ngach ábhar ar fhorbairt an scoláire, bíodh sé morálta, spioradálta, sóisialta nó pearsanta.

Clárama OSPS
Is é polasaí na scoile ná dhá rang sa tseachtain OSPS a chur ar fáil do scoláirí bliain 1, 2 agus 3. Tá bliain 1, 2 agus 3 ag déanamh an gearrchúrsa. Féach Aguisín 1.

Traenáil
Ní mór don mhúinteoir a bheith oscailte agus a bheith goilliúnach do riachtanais an ghrúpa, deileáil le ceisteanna go hoscailte agus go hionraic.

Tabharfadh an scoil chuile thacaíocht do mhúinteoirí freastal ar chursaí inseirbhíse nuair is gá. Coinnítear taifead sa scoil agus i bplean ábhair an mhúinteora ar an bhforbairt ghairmiúil atá idir láimhe.

STRAITÉISÍ TEAGAISC

De bharr go bhfuil an clár seo bunaithe ar scileanna, ní mór béim a bheith sna straitéisí teagaisc ar phlé, córas foghlama, dearcadh, scileanna, eolas, tobsmaointe, cluichí, obair ealaíne, obair thionscnamh agus páirtíocht sa rang/obair ghrúpa agus stáid forbartha an scoláire. Beidh an dalta lárnach sna straitéis teagaisc seo. Cuirtear san áireamh aois agus stáid forbartha an scoláire. Déanann scoláirí macnamh ar an bhfoghlaim.

ACMHAINNÍ

- Treoirlínte na roinne do mhúinteoirí.
- Ciorcláin.
- Suíomhanna idirlín (féach plean ábhar an mhúinteora).
- Sonraíocht do ghearrchúrsa de chuid na tSraithe Shóisearaí.

FEIDHM A BHAINT AS AOICHAINTEOIRÍ AGUS EILE

Is féidir le cuairteoirí caighdeán an tsoláthair a fheabhsú, áfach, chomh fada agus a úsáidtear iad i dteannta chláir phleanáilte OCG, ní ina ionad.

Má shocraítear ar Aoichainteoir seachtrach nó ceardlann seachtrach a chur ar bun ar ghné den chlár, caithfidh an múinteoir an treoir atá leagtha amach d'aoichainteoirí a leanúint agus cead a fháil ón bpríomhoide roimh ré (Féach Aguisín 3).

Má thugtar cuireadh do chuairteoir:

- Déanfaidh an múinteoir agus an príomhoide plé ar aoichainteoirí agus ábhar an chur i láthair roimh a thugtar cuireadh. Cuirfear an aoichainteoir ar an eolas maidir le polasaí OSPS agus iarrfar orthu cloí leis an bpolasaí.
- Beidh an múinteoir OSPS páirteach i ngach gné den chuairt m.sh. ullmhúcháin, cur i láthair agus measúnú, beidh múinteoir i láthair má bhíonn cuairteoir sa rang.
- Cuirfidh an múinteoir OSPS an foireann ar an eolas maidir le cuairteoir agus an cineál ábhair a bheidh á phlé acu.
- Seoladh an múinteoir ranga eolas chuig gach Tuismitheóir/Caomhnóir maidir le Aoichainteoirí.
- Beidh foirm thoilithe le síniú ag gach tuismitheoir maidir le gach cuairteoir a thagann go dtí an rang OSPS. Tabharfaidh an múinteoir OSPS an foirm thoilithe do na scoláirí le siniú a fháil ó Thuismitheoir/ Caomhnóir. (Aguisín 2)
- Tugann sé seo cúnamh do thuismitheoirí rogha a dhéanamh maidir le cén t-ábhar ar mhaith leo a ngasúr a bheith páirteach ann.
- Beidh an siollabas, polasaí agus acmhainní OSPS ar fáil sa scoil d' aon tuismitheoir ar mhian leo iad a scrúdú.
- Is féidir le cuairteoirí caighdeán an tsoláthair a fheabhsú, áfach, chomh fada agus a úsáidtear iad i dteannta chláir phleanáilte OSPS, ní ina ionad.

Chun eolas cruinn a thabhairt don chuairteoir faoi riachtanais na ngrupaí agus chun an leas is fearr a bhaint as an am, tá sé inmholta ceisteanna a leagan amach roimh ré agus iad seo a chur ar aghaidh chuig an gcuairteoir. Cuimseóidh sé seo na daltaí sa chaint agus éascaíonn sé an phleanáil chomh maith.
Tá leanúnachas agus caidreamh rialta idir an múinteoir agus an scoláire an-tábhachtach chun muinín agus oscailteacht a chothú. Cuireann sé seo an deis ar fáil chun caidreamh dearfach sláintiúil a chruthú agus seo príomhphrionsabal oideachais OSPS.

MEASÚNÚ, TUAIRISCÍ AGUS TAIFEAD (www.ncca.ie)

Go bunúsach, is é cuspóir an mheasúnaithe agus an tuairiscithe ag an gcéim seo den oideachas ná tacú leis an bhfoghlaim. Tacaíonn an gearrchúrsa seo le héagsúlacht leathan cuir chuige i leith measúnú. Tá roinnt torthaí foghlama ann atá níos oiriúnaí do mheasúnú aonuaire, agus cuid eile atá níos oiriúnaí don mheasúnú ar bhonn leanúnach de réir mar a bhíonn an scoláire páirteach i ngníomhaíochtaí mar phlé, míniú, taighde, cur i láthair, pleanáil agus gníomhú. Sna comhthéacsanna sin, déanann an scoláire, i dteannta an mhúinteora agus a gcomhscoláirí, machnamh ar a gcuid foghlama féin agus ar fhoghlaim daoine eile agus tugtar breithiúnas orthu trí bhreathnú ar chaighdeán na bpíosaí áirithe oibre. Pleanálann an múinteóir na chéad chéimeanna eile ina gcuid foghlama, bunaithe ar an aiseolas a fhaightear agus a thugtar. Is féidir le measúnú leanúnach tacú leis an scoláire ina aistear foghlama agus ina ullmhúchán don Mheasúnú Rangbhunaithe a bhaineann leis an ngearrchúrsa seo.

Samhlaítear go dtabharfaidh an scoláire fianaise ar a bhfoghlaim ar bhealaí éagsúla, lena n-áirítear meáin dhigiteacha, taifid fuaime agus píosaí scríofa.

Is éifeachtaí an measúnú nuair a théann sé níos faide ná marcanna agus gráid, agus díríonn an tuairisciú ní amháin ar mar a d'éirigh leis an scoláire roimhe sin ach freisin ar na chéad chéimeanna eile le haghaidh na foghlama amach anseo. Beidh tuairisc le líonadh ag an múinteoir ábhair ar an gcóras VS Ware do scrúduithe seachtain 10, 20 agus 30. Cuirfear dul chun cinn agus gnóthachtáil an scoláire sna gearrchúrsaí, idir mheasúnuithe leanúnacha agus an measúnú rangbhunaithe a bhaineann go sonrach leis an ngearrchúrsa seo, in iúl dá thuismitheoirí sa tuairisciú eatramhach agus i bPróifíl Gnóthachtála na Sraithe Sóisearaí (PGSS). Tá Acmhainní don Mheasúnú ar fáil ar líne chun tacú le múinteoirí agus le scoileanna. I dteannta an treoirleabhair faoin bpróiseas a bhaineann leis an Athbhreithniú ar Fhoghlaim agus ar Mheasúnú Ábhair (AFMÁ), áireofar sna hAcmhainní don Mheasúnú ábhar tacaíochta foghlama, teagaisc, measúnaithe agus tuairiscithe.

AGÚISÍN 1 – SONRAÍOCHT DO GHEARRCHÚRSA DE CHUID NA SRAITHE SÓISEARAÍ.

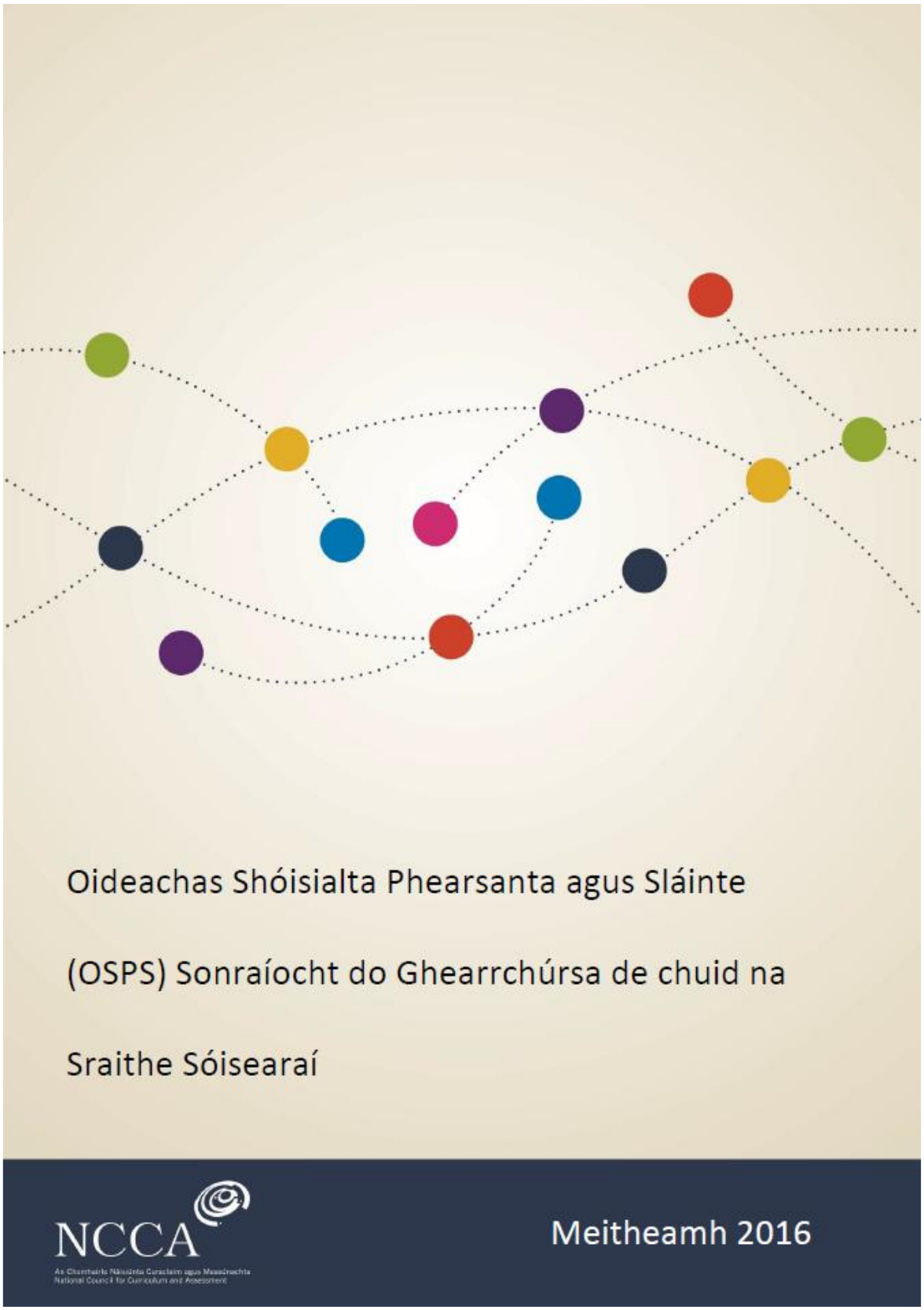

An Clár Ábhar

Oideachas Shóisialta Phearsanta agus Sláinte (OSPS) Sonraíocht do Ghearrchúrsa de chuid na Sraithe Sóisearaí **1**

Meitheamh 2016 **1**

Intreoir don tsraith shóisearach **3**

Réasúnaíocht **4**

Aidhm **6**

Forbhreathnú: Naisc **7**

OSPS agus na ráitis foghlama 7

OSPS agus príomhscileanna 9

Forbhreathnú: Cúrsa **13**

Ionchais maidir le scoláirí **15**

Torthaí Foghlama *15*

Measúnú agus tuairisciú **22**

Measúnú Rangbhunaithe *22*

Measúnú Rangbhunaithe: Tionscadal Deiridh 23

Na gnéithe cáilíochta 23

Measúnú cuimsitheach 23

Aguisín 1: Na Táscairí Leibhéil le haghaidh Leibhéal 3 den Chreat Náisiúnta Cáilíochtaí **25**

Intreoir don tsraith shóisearach

In oideachas na sraithe sóisearaí cuirtear an scoláire ag croílár an eispéiris oideachasúil, á chumasú le páirt ghníomhach a ghlacadh ina phobal féin agus sa tsochaí, agus á chumasú freisin le tabhairt faoin bhfoghlaim go seiftiúil agus go muiníneach i ngach gné agus ag gach céim dá shaol. Tá an tsraith shóisearach uileghabhálach i dtaca le gach scoláire. Sa tsraith shóisearach cuirtear le comhionannas deise, rannpháirtíochta agus torthaí do chách.

Sa tsraith shóisearach cuirtear nasc níos fearr leis an bhfoghlaim ar fáil don scoláire mar go ndírítear ar chaighdeán na foghlama. Déantar taithí a sholáthar don scoláire atá mealltach agus taitneamhach, agus bainteach lena shaol. Is taithí d'ardchaighdeán a bhíonn iontu seo, cuireann siad go díreach le folláine fhisiciúil, mheabhrach agus shóisialta an fhoghlaimeora, agus, de réir mar is féidir, cuireann siad deiseanna ar fáil le hinniúlachtaí agus le buanna an fhoghlaimeora a fhorbairt maidir le cruthaitheacht agus le fiontar. Tógann clár an scoláire sa tsraith shóisearach ar an bhfoghlaim a rinne sé sa bhunscoil. Tacaíonn sé leis tuilleadh dul chun cinn a dhéanamh ina chuid foghlama. Cabhraíonn sé leis an scoláire chun na scileanna foghlama a fhorbairt a chabhróidh leis tabhairt faoi dhúshláin an tsaoil lasmuigh den scoil.

Réasúnaíocht

Is am í an luath-ógántacht ina dtarlaíonn athruithe móra do dhaoine óga, go fisiciúil, go mothúchánach agus go sóisialta. Trí mhodheolaíochtaí turgnamhacha agus obair ghrúpa a úsáid, tá an spás tiomnaithe agus an t-am ag an scoláire sa ghearrchúrsa seo a thuiscint agus a scileanna a fhorbairt le foghlaim faoi féin, le haire a thabhairt dó féin agus do dhaoine eile agus le cinntí eolacha a dhéanamh faoina shláinte agus a fholláine i ndomhan atá ag athrú go tapa.

In OSPS tugtar deiseanna don scoláire dul siar ar théamaí éagsúla a dhíríonn ar fhéinfheasacht agus meas ar dhaoine eile a fhorbairt, chomh maith leis na scileanna a bhaineann le féinbhainistiú, cumarsáid, plé le fadhbanna, cinnteoireacht agus tarraingt le daoine eile. Táthar eolach ar an gcur chuige bíseach i leith dul siar ar phríomhsmaointe agus ábhair nó tá sé i gcuir chuige reatha i leith OSPS. Tógann an cúrsa nua seo ar an gcur chuige sin ach cuireann sé béim freisin ar an tábhacht a bhaineann le gníomhú agus rannpháirtíocht an scoláire sa phróiseas foghlama mar nithe ríthábhachtacha don fhoghlaim san fhearann éifeachtach. Tá na scileanna atá i gceist ríthábhachtach le haghaidh féinchomhlíonadh, le maireachtáil i bpobail agus le haghaidh rannpháirtíocht iomlán san fhoghlaim tar éis OSPS. Cuirtear machnamh pearsanta, teacht aniar agus comhbhá chun cinn freisin trí OSPS.

Tá oideachas caidrimh agus gnéasachta (OCG) tábhachtach don duine óg ag an gcéim seo dá shaol. Bíonn cuid mhór eolais os a chomhair faoi chaidrimh agus gnéas ó fhoinsí neamhfhoirmiúla, na meáin agus ar líne. Tugann OSPS an comhthéacs inar féidir leis an duine óg foghlaim faoi shaincheisteanna tábhachtacha fisiciúla, sóisialta, mothúchánacha agus morálta faoi chaidrimh, sláinte ghnéis agus féiniúlacht inscne, lena n-áirítear cén áit is féidir leis eolas iontaofa a fháil ó fhoinsí iontaofa.

Tá sé tábhachtach tógáil ar fhoghlaim an scoláire in OSPS sa bhunoideachas freisin. Faigheann foghlaim in OSPS tacaíocht, go bunúsach, ó thimpeallacht dhearfach, cumasaithe sa scoil iomlán agus ó bheartais/threoirlínte ábhartha scoile, lena n-áirítear OCG, polasaí frithbhulaíochta agus polasaí maidir le mí-úsáid substaintí, agus treoirlínte ar chosaint leanaí. Cuidíonn an mór-chomhthéacs seo don fhoghlaim in OSPS lena chinntiú go bhfoghlaimíonn an scoláire le cinntí eolacha a dhéanamh faoina shláinte agus faoina fholláine. Faigheann na cinntí seo tuilleadh tacaíochta agus spreagtha ó pholasaithe agus treoirlínte scoile, pobail agus náisiúnta.

Sainaithníodh sé tháscaire – Gníomhach, Freagrach, Ceangailte, Athléimneach, Meas agus Feasach – sa tsraith shóisearach atá lárnach i bhfolláine an scoláire. Cuireann foghlaim in OSPS deiseanna foghlama ar fáil a dearadh le gach ceann de na táscairí sin a fheabhsú, ag cur, mar sin, le clár Folláine na scoile sa tsraith shóisearach.

Aidhm

Tá sé d'aidhm ag an ngearrchúrsa seo tuiscint dhearfach an scoláire ar a nádúr féin agus ar a shláinte agus fholláine fhisiciúil, shóisialta, mhothúchánach agus spioradálta a fhorbairt. Tá sé d'aidhm aige freisin cur ar chumas an duine óig caidrimh fholláine a fhorbairt agus a choinneáil.

Forbhreathnú: Naisc

Léirítear i dTáblaí 1 agus 2 ar na leathanaigh seo a leanas an chaoi a bhféadfaí OSPS a nascadh le gnéithe lárnacha den fhoghlaim agus den teagasc sa tsraith shóisearach.

OSPS agus na ráitis foghlama

Tábla 1: Naisc idir OSPS na sraithe sóisearaí agus na ráitis foghlama

Ráitis Foghlama	
Ráiteas	**Samplaí d'fhoghlaim ghaolmhar sa chúrsa**
RF 11: Gníomhaíonn an scoláire chun a leas féin agus leas daoine eile a chosaint agus a chothú.	Scrúdaíonn an scoláire an chaoi a n-imríonn a luachanna, dhearcthaí agus iompraíocht tionchar ar a shláinte agus fholláine féin agus ar shláinte agus folláine daoine eile. Forbraíonn sé acmhainní difriúla le tacú le daoine óga cinntí eolacha a dhéanamh dá bhfolláine féin agus d'fholláine daoine eile.
RF 5: Tá feasacht ag an scoláire ar luachanna pearsanta agus tuiscint ar an bpróiseas chun cinnteoireacht ar bhonn morálta a dhéanamh.	Bíonn an scoláire rannpháirteach i réimse gníomhaíochtaí a chuireann iompraíochtaí freagracha chun cinn agus a chuidíonn leis scileanna a fhorbairt le cinntí pearsanta agus grúpa a dhéanamh a léiríonn meas ar a dhínit féin agus ar dhínit daoine eile.
RF 6: Tuigeann an scoláire mar a chuireann luachanna, creidiúintí agus traidisiúin éagsúla leis na pobail agus leis an gcultúr ina maireann sé/sí agus tá meas aige/aici orthu.	In OSPS, bíonn deiseanna ag an scoláire tuairimí a phlé, fadhbanna a scrúdú agus cinneadh a dhéanamh faoin gcaoi a bhféadfaí tabhairt fúthu lena chomhscoláirí, ag cuidiú leis mar sin léirthuiscint a fháil don luach atá ar dhearcthaí difriúla. Trí chás-staidéir a scrúdú agus trí thabhairt faoi rólimirt, is féidir leis an scoláire foghlaim le níos mó comhbhá a bheith aige le

	daoine eile agus meas a bheith aige ar luachanna, creidiúintí agus traidisiúin dhifriúla.

OSPS agus príomhscileanna

I dteannta a n-inneachair agus a n-eolais shonraigh, tugann ábhair agus gearrchúrsaí na sraithe sóisearaí deiseanna don scoláire chun réimse leathan príomhscileanna a fhorbairt. Díríonn curaclam na sraithe sóisearaí ar ocht bpríomhscil.

Fíor 1: Príomhscileanna na sraithe sóisearaí

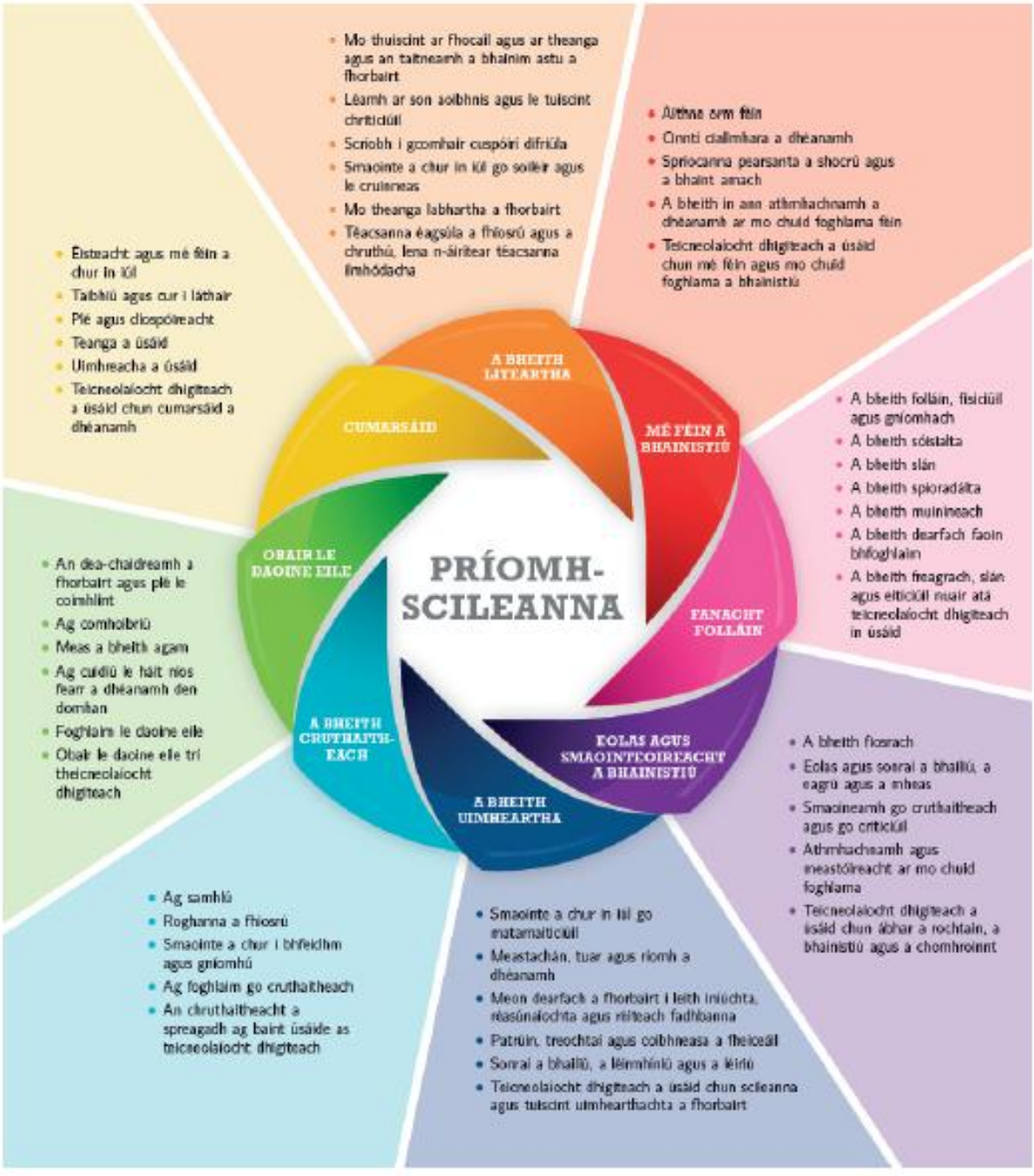

Cuireann an cúrsa seo deiseanna ar fáil chun tacú leis na príomhscileanna uile, ach tá roinnt díobh a bhfuil tábhacht ar leith leo. Sainaithnítear sna samplaí thíos roinnt de na gnéithe a bhaineann le gníomhaíochtaí foghlama in OSPS. Chomh maith leis sin, is féidir leis an múinteoir a lán de na gnéithe eile de phríomhscileanna ar leith a fhí isteach ina chuid pleanála don seomra ranga.

Tábla 2: Naisc idir OSPS na sraithe sóisearaí agus na príomhscileanna

An phríomhscil	Gné na príomhscile	Gníomhaíocht foghlama an scoláire
A bheith cruthaitheach	Roghanna a fhiosrú	Fiosraíonn agus measann an scoláire roghanna éagsúla i gcomhthéacs na gcinntí a dhéanann sé. Taifeadann sé agus cuireann sé a chuid foghlama in iúl ar bhealaí cruthaitheacha.
A bheith liteartha	Smaointe a chur in iúl go soiléir agus le cruinneas	Foghlaimíonn an scoláire lena chuid smaointe agus mothúchán a chur in iúl go soiléir agus le meas trí obair ghrúpa, rólimirt agus machnaimh, agus trí chásanna agus cás-staidéir a fhiosrú agus a phlé.
A bheith uimheartha	Sonraí a bhailiú, a léirmhíniú agus a léiriú	Bailíonn an scoláire faisnéis trí cheistneoirí, suirbhéanna agus taifid phearsanta agus cuireann sé a thátail i láthair i bhfoirm ghrafach do luchtanna féachana difriúla.
Cumarsáid	Éisteacht agus mé féin a chur in iúl	Foghlaimíonn an scoláire lena féin a chur in iúl go soiléir agus le meas, cúnamh a iarraidh, éisteacht le dearcthaí daoine eile agus smaointe agus tuairimí a phlé.
Eolas agus smaointeoireacht a bhainistiú	Eolas agus sonraí a bhailiú, a eagrú agus a mheas	Téann an scoláire i dtaithí ar an gcaoi agus na háiteanna ar féidir leis eolas agus tacaíocht a fháil lena shláinte chorpartha

		agus mheabhrach a chothabháil ar bhealach iomlánaíoch.
Mé féin a bhainistiú	Aithne orm féin	Foghlaimíonn an scoláire níos mó faoi féin agus é ag tabhairt faoi ghníomhaireachtaí cinnteoireachta agus socraithe spriocanna. Foghlaimíonn sé le bheith solúbtha, é féin a eagrú, pleanáil a dhéanamh lena spriocanna a bhaint amach agus cothromaíocht ina shaol a fhorbairt.
Fanacht folláin	A bheith folláin, fisiciúil agus gníomhach	Foghlaimíonn an scoláire faoi fhreagracht a ghlacadh as a fholláine agus a chaidrimh. Foghlaimíonn sé freisin le haiste chothromaithe bia, gníomhaíocht choirp agus scíth a chur san áireamh mar chuid de stíl bheatha fholláin.
Obair le daoine eile	Meas a bheith agam	Foghlaimíonn an scoláire faoi phróisis ghrúpa agus faoin gcaoi ar féidir le ballraíocht grúpa tionchar a imirt ar smaointeoireacht agus iompraíocht duine. Forbraíonn sé níos mó comhbhá agus é ag foghlaim faoi dhearcthaí daoine eile agus ag forbairt scileanna le tarraingt le daoine eile.

Forbhreathnú: Cúrsa

Dearadh an gearrchúrsa OSPS seo de chuid na sraithe sóisearaí le cur ar chumas an scoláire tuiscint dhearfach ar a nádúr féin a fhorbairt agus le tiomantas d'aire a thabhairt dó féin agus do dhaoine eile a fhorbairt.

Snáithe 1: Cé mé féin? Díríonn an snáithe seo ar fhéinfheasacht a fhorbairt agus ar fhéinmheas a thógáil.

Snáithe 2: Aire a thabhairt dom féin agus do dhaoine eile. Tugann an snáithe seo deiseanna don scoláire machnamh a dhéanamh ar an gcaoi is fearr is féidir leis aire a thabhairt dó féin agus do dhaoine eile.

Snáithe 3: Dul i bpáirt le chéile. Díríonn an snáithe seo ar an scoláire ag foghlaim faoi chaidrimh thábhachtacha ina shaol agus scileanna caidrimh a thógáil.

Snáithe 4: Mo mheabhairshláinte. Díríonn an snáithe seo ar mheabhairshláinte dhearfach a thógáil, ag scrúdú thaithí an duine óig ar easláinte mheabhrach agus ag foghlaim le tacú leis féin agus le daoine eile i dtréimhsí dúshlánacha.

Dialann foghlama pearsanta

Baineann go leor den fhoghlaim a dhéanann an scoláire in OSPS le tuairimí, luachanna agus mothúcháin agus bíonn sí pearsanta don scoláire. Ba chóir an scoláire a spreagadh le dialann foghlama phearsanta a choinneáil ar feadh an ghearrchúrsa, mar a mbeidh sé in ann machnamh príobháideach a dhéanamh ar a fhoghlaim in OSPS. Le comhaontú an scoláire, féadfar cuid de na hiontrálacha a úsáid le tacú le gníomhaíochtaí foghlama difriúla, ach go bunúsach tá an dialann foghlama phearsanta príobháideach agus is don scoláire amháin í.

Nuair a chuimhnítear ar a leochailí a d'fhéadfadh foghlaim an scoláire a bheith, tá sé ríthábhachtach go gcomhaontódh an scoláire conradh lena chomhscoláirí agus lena mhúinteoir lena chinntiú gur timpeallacht mheasúil agus shábháilte é an rang OSPS le foghlaim in OSPS.

Léiríonn an Measúnú Rangbhunaithe a dtugtar breac-chuntas air thíos an fhoghlaim a dhéanfaidh an scoláire sa ghearrchúrsa seo ó CNCM. Féadfaidh an scoil aon ghearrchúrsa ó CNCM a chur in oiriúint

dá riachtanais shonracha féin agus do chomhthéacs na scoile. Má tá an cúrsa á chur in oiriúint, d'fhéadfadh go mbeadh ar an scoil an Measúnú Rangbhunaithe a athrú freisin, ionas go léirítear foghlaim an scoláire ann. Féadfaidh scoil a gearrchúrsa(í) féin a fhorbairt freisin, chomh maith le Measúnú Rangbhunaithe lena mbaineann. Tá treoirlínte ar fáil d'aon scoil ar mian léi a gearrchúrsa(í) féin a fhorbairt.

Ailínítear na torthaí foghlama sa ghearrchúrsa seo leis na Táscairí Leibhéil le haghaidh Leibhéal 3 den Chreat Náisiúnta Cáilíochtaí (Aguisín 1).

Dearadh an gearrchúrsa OSPS le haghaidh thart ar 100 uair an chloig de rannpháirtíocht an scoláire.

Ionchais maidir le scoláirí

Is scáth-théarma é *ionchais maidir le scoláirí* a nascann torthaí foghlama le samplaí anótáilte de shaothar scoláirí. I gcás na ngearrchúrsaí a d'fhorbair CNCM, beidh samplaí oibre a bhaineann le toradh foghlama ar leith nó le grúpa de thorthaí foghlama ar fáil. D'fhéadfadh go rachadh sé chun tairbhe scoile a dhearann a cuid gearrchúrsaí féin taisce samplaí d'obair scoláirí a chruthú le haghaidh plé agus tagartha amach anseo.

Torthaí Foghlama

Is ráitis iad na *torthaí foghlama* a chuireann síos ar an eolas, ar an tuiscint, ar na scileanna agus ar na luachanna ar chóir don scoláire a bheith ábalta a thaispeáint i ndiaidh dó an gearrchúrsa OSPS seo a chur i gcrích i rith na sraithe sóisearaí. Baineann na torthaí foghlama a leagtar amach sna táblaí seo a leanas le gach scoláire agus léiríonn siad torthaí don scoláire ag deireadh na tréimhse staidéir (thart ar 100 uair an chloig).

Tá uimhir le gach toradh laistigh de gach snáithe. Tá sé i gceist go gcabhródh an t-uimhriú le pleanáil an mhúinteora agus ní sheasann sé d'ordlathas tábhachta ar bith trasna na dtorthaí iad féin.

Snáithe 1: Cé mé féin?	
Foghlaimíonn an scoláire faoi	**Torthaí foghlama** *Ba chóir go mbeadh sé ar chumas an scoláire*
Conas a fheictear dom mé féin agus daoine eile	1.1 léirthuiscint a bheith aige don tábhacht a bhaineann lena fhéinmheas féin agus le féinmheas daoine eile a thógáil 1.2 fáiltiú roimh dhifríocht idir daoine aonair bunaithe ar léirthuiscint dá uathúlacht féin
Bheith i d'ógánach	1.3 páirt a ghlacadh i bplé eolach ar thionchar na forbartha fisicí, mothúchánaí, síceolaíche agus sóisialta le linn na hógántachta 1.4 an chaoi a mbaineann gnéasacht agus féiniúlacht inscne le bheith i do dhuine daonna a aithint agus go bhfuil toisí bitheolaíocha, síceolaíocha, cultúrtha, sóisialta agus spioradálta leis
Féinbhainistíocht	1.5 spriocanna pearsanta gearrthéarmacha, meántéarmacha, agus fadtéarmacha a shainaithint mar aon le bealaí ina bhféadfaí iad a bhaint amach 1.6 scileanna cinnteoireachta a chur i bhfeidhm i réimse suíomhanna 1.7 eolas cuí agus iontaofa faoi shláinte agus folláine a aimsiú
Mo chearta agus cearta daoine eile	1.8 míniú a thabhairt ar an gcaoi ar féidir le steiréitíopáil cur le tuiscint agus le taithí duine ar chearta agus ar fholláine 1.9 léirthuiscint a bheith aige don tábhacht atá le hiompar measúil agus cuimsitheach chun timpeallacht shábháilte a chur chun cinn atá saor ó chlaontacht agus ó leatrom

Snáithe 2: Aire a thabhairt dom féin agus do dhaoine eile.	
Foghlaimíonn an scoláire faoi	**Torthaí foghlama** *Ba chóir go mbeadh sé ar chumas an scoláire*
Fanacht folláin	2.1 an chaoi a gcuireann aiste bia, gníomhaíocht choirp, codladh/scíth agus sláinteachas le féinmhuinín, féinmheas agus folláine a mheas 2.2 léirmheas a dhéanamh ar éifeacht na meán, na fógraíochta agus tionchair eile ar chinntí an duine faoin tsláinte agus faoin bhfolláine 2.3 cur síos a dhéanamh ar a gcuireann an muintearas chun cinn ar scoil, sa bhaile agus sa phobal trí chéile agus ar a ról féin chun timpeallacht chuimsitheach a chruthú 2.4 idirdhealú a dhéanamh idir aire atá oiriúnach a thabhairt agus a fháil
Úsáid substaintí	2.5 na scileanna pearsanta agus sóisialta a thaispeáint chun aghaidh a thabhairt ar an mbrú chun toitíní a chaitheamh, alcól a ól agus/nó substaintí eile a úsáid 2.6 machnamh a dhéanamh ar na hiarmhairtí pearsanta, sóisialta agus dlíthiúla a thagann lena úsáid drugaí féin nó le húsáid daoine eile 2.7 léirmheas a dhéanamh ar an eolas agus na tacaí atá ar fáil do dhaoine óga i dtaca le húsáid substaintí
Cumarsáid mheasúil	2.8 scileanna na héisteachta gníomhaí agus na freagartha cuí a úsáid i gcomhthéacsanna éagsúla 2.9 scileanna maithe cumarsáide a úsáid chun freagairt don cháineadh agus don aighneas
Frithbhulaíocht	2.10 cur síos a dhéanamh ar fhreagairtí cuí i leith teagmhais bhulaíochta 2.11 breithmheas a thabhairt ar róil rannpháirtithe agus lucht féachana i dteagmhais bhulaíochta

	2.12 athbhreithniú a dhéanamh ar pholasaí frithbhulaíochta agus ar threoirlínte sábháilteacht idirlín na scoile agus míniú a thabhairt ar na himpleachtaí atá ann d'iompar agus do shábháilteacht phearsanta scoláirí

Snáithe 3: Dul i bpáirt le chéile	
Foghlaimíonn an scoláire faoi	**Torthaí foghlama** *Ba chóir go mbeadh sé ar chumas an scoláire*
Cara bheith agat agus tú a bheith i do chara	3.1 a bhfuil luachmhar ag daoine óga i gcaidrimh dhifriúla a oibriú amach agus an chaoi a n-athraíonn sé sin le himeacht aimsire 3.2 meonta, scileanna agus dearcthaí a mheas a chabhraíonn chun cairdeas a dhéanamh, a choimeád agus a chríochnú go measúil 3.3 a chumas a aithint chun cairdeas a dhéanamh agus a bheith aige
An raon caidrimh	3.4 na tionchair dhifriúla ar chaidrimh agus ar leibhéil dlúthchaidrimh a mhíniú 3.5 anailís a dhéanamh ar dheacrachtaí caidrimh a bhíonn ag daoine óga
Gnéasacht (collaíocht), féiniúlacht inscne agus sláinte ghnéis	3.6 cur síos a dhéanamh ar thorthúlacht, giniúint, forbairt réamhbhreithe agus breith, agus na ceisteanna sláinte ar leith a bhaineann le gach ceann acu 3.7 míniú a thabhairt ar a gciallaíonn sé aire a thabhairt dá shláinte ghnéis 3.8 scileanna cumarsáide treallúsaí a thaispeáint chun tacú le cinnteoireacht fhreagrach, eolach faoi chaidrimh agus faoi shláinte ghnéis atá oiriúnach ó thaobh aoise agus forbartha de

	3.9	machnamh a dhéanamh ar na gnéithe pearsanta agus sóisialta den ghnéaschlaonadh agus den fhéiniúlacht inscne
Tionchar na meán ar chaidrimh agus ar ghnéasacht	3.10	anailís chriticiúil a dhéanamh ar úsáid íomhánna gnéasacha agus ar steiréitíopáil inscne i gcineálacha éagsúla meán
	3.11	léirmheas a dhéanamh ar thionchar na meán ar a thuiscint ar chollaíocht agus ar shláinte ghnéis

Snáithe 4: Mo mheabhairshláinte	
Foghlaimíonn an scoláire faoi	**Torthaí foghlama** *Ba chóir go mbeadh sé ar chumas an scoláire*
Meabhairshláinte dhearfach	4.1 míniú a thabhairt ar a gciallaíonn sé meabhairshláinte dhearfach a bheith agat 4.2 léirthuiscint a bheith aige don tábhacht a bhaineann le rudaí a phlé go mion, lena n-áirítear na naisc a aithint idir smaointe, mothúcháin agus iompar 4.3 roinnt teicnící scíthe a chleachtadh
Meabhairshláinte agus easláinte mheabhrach	4.4 páirt a ghlacadh i bplé eolach ar cheisteanna meabhairshláinte a mbíonn taithí ag daoine óga agus/nó ag a chairde agus a theaghlach orthu 4.5 léirthuiscint a bheith aige do mhaireachtáil le heasláinte mheabhrach 4.6 léirmheas a dhéanamh ar na seirbhísí meabhairshláinte atá ar fáil do dhaoine óga go háitiúil 4.7 míniú a thabhairt ar an tionchar suntasach a imríonn úsáid substaintí ar mheabhairshláinte an duine
Ócáidí géara coscracha a láimhseáil	4.8 raon straitéisí chun athléimneacht a thógáil a chleachtadh 4.9 scileanna le dul i ngleic le deacrachtaí a úsáid chun dúshláin an tsaoil a bhainistiú
Cailleadh agus méala	4.10 míniú a thabhairt ar an réimse leathan ócáidí saoil ina bhféadfadh sé taithí a bheith aige ar chailleadh agus ar mhéala 4.11 breac-chuntas a thabhairt ar na freagairtí pearsanta, sóisialta, mothúchánacha agus fisiceacha i leith cailleadh agus méala 4.12 comparáid a dhéanamh idir na bealaí ina gcuirtear cailleadh agus méala i láthair i gcomhthéacsanna agus i gcultúir éagsúla

	4.13	cur síos a dhéanamh ar an gcaoi a dtabharfadh sé aire dó féin agus a dtabharfadh sé tacaíocht do dhaoine eile ar ócáidí caillte agus méala

Measúnú agus tuairisciú

Go bunúsach, is é cuspóir an mheasúnaithe agus an tuairiscithe ag an gcéim seo den oideachas tacú leis an bhfoghlaim. Tacaíonn an gearrchúrsa seo le héagsúlacht leathan cuir chuige i leith measúnú. Tá roinnt torthaí foghlama ann atá níos oiriúnaí do mheasúnú aonuaire, agus cuid eile atá níos oiriúnaí don mheasúnú ar bhonn leanúnach de réir mar a bhíonn an scoláire páirteach i ngníomhaíochtaí mar phlé, míniú, taighde, cur i láthair, pleanáil agus gníomhú. Sna comhthéacsanna sin, déanann an scoláire, i dteannta a mhúinteora agus a chomhscoláirí, machnamh ar a chuid foghlama féin agus ar fhoghlaim daoine eile agus tugann sé breithiúnas orthu trí bhreathnú ar chaighdeán na bpíosaí áirithe oibre. Pleanálann sé na chéad chéimeanna eile ina chuid foghlama, bunaithe ar an aiseolas a fhaigheann agus a thugann sé. Is féidir le measúnú leanúnach tacú leis an scoláire ina aistear foghlama agus ina ullmhúchán don Mheasúnú Rangbhunaithe a bhaineann leis an ngearrchúrsa seo.

Samhlaítear go dtabharfaidh an scoláire fianaise ar a fhoghlaim ar bhealaí éagsúla, lena n-áirítear meáin dhigiteacha, taifid fuaime agus píosaí scríofa.

Is éifeachtaí an measúnú nuair a théann sé níos faide ná marcanna agus gráid, agus díríonn an tuairisciú ní amháin ar mar a d'éirigh leis an scoláire roimhe sin ach freisin ar na chéad chéimeanna eile le haghaidh na foghlama amach anseo. Cuirfear dul chun cinn agus gnóthachtáil an scoláire sna gearrchúrsaí, idir mheasúnuithe leanúnacha agus an measúnú rangbhunaithe a bhaineann go sonrach leis an ngearrchúrsa seo, in iúl dá thuismitheoirí sa tuairisciú eatramhach agus i bPróifíl Gnóthachtála na Sraithe Sóisearaí (PGSS). Tá Acmhainní don Mheasúnú ar fáil ar líne chun tacú le múinteoirí agus le scoileanna. I dteannta an treoirleabhair faoin bpróiseas a bhaineann leis an Athbhreithniú ar Fhoghlaim agus ar Mheasúnú Ábhair (AFMÁ), áireofar sna hAcmhainní don Mheasúnú ábhar tacaíochta foghlama, teagaisc, measúnaithe agus tuairiscithe.

Measúnú Rangbhunaithe

Is ionann na Measúnuithe Rangbhunaithe agus tráth a ndéanann an múinteoir measúnú ar an scoláire sa mheasúnú sonrach/sna measúnuithe sonracha a leagtar amach i sonraíocht an ábhair nó an ghearrchúrsa. Beidh Measúnú Rangbhunaithe amháin i ngearrchúrsaí na sraithe sóisearaí. Nuair is féidir, glacfaidh múinteoirí na ngearrchúrsaí páirt i gcruinnithe athbhreithnithe ar fhoghlaim agus ar mheasúnú.

Measúnú Rangbhunaithe: Tionscadal Deiridh

Cuirfidh an scoláire Measúnú Rangbhunaithe amháin i gcrích bunaithe ar thorthaí foghlama i níos mó ná snáithe amháin ar an gcúrsa. Dearfar ábhar le haghaidh Measúnú Rangbhunaithe i gcomhairle leis na scoláirí. Cuspóir ar leith a bheidh ag an Measúnú Rangbhunaithe is ea aiseolas forbartha don scoláire a éascú le linn a rannpháirtíochta sa tasc agus ag deireadh an phróisis. Is féidir an measúnú rangbhunaithe don ghearrchúrsa OSPS a chur i gcrích sa dara bliain nó sa tríú bliain.

Is féidir an Measúnú Rangbhunaithe a tháirgeadh i bhformáid scríofa, dhigiteach, físe nó fuaime agus is féidir tacú leis sna formáidí sin trí agallamh nó cur i láthair a úsáid.

Na gnéithe cáilíochta

Tacaíonn na gnéithe cáilíochta le breithiúnas an scoláire agus an mhúinteora ar na Measúnuithe Rangbhunaithe agus is iad na critéir iad a úsáidfidh an múinteoir chun Measúnú Rangbhunaithe deiridh an scoláire a mheas.

Beidh sonraí níos mine ar fáil i dtreoirlínte measúnaithe ar leith le haghaidh OSPS maidir leis an measúnú agus tuairisciú sa ghearrchúrsa OSPS seo, lena n-áirítear gnéithe cáilíochta agus sonraí faoi na socruithe praiticiúla a bhaineann le measúnú an Mheasúnaithe Rangbhunaithe seo. Cuimseoidh na treoirlínte, mar shampla, an fad agus na leaganacha amach a mholtar le haghaidh phíosaí oibre an scoláire, agus tacaíocht i dtaca le breithiúnas 'ar an iomlán' a úsáid i ndáil leis na gnéithe cáilíochta.

Measúnú cuimsitheach

Is príomhghné de theagasc agus d'fhoghlaim ar scoil iad cleachtais mheasúnaithe chuimsithigh, mar chuid de mheasúnú leanúnach nó mar Mheasúnú Rangbhunaithe. Ba chóir go mbeadh na hoiriúntais, m.sh. an tacaíocht a thugann Cúntóir Riachtanas Speisialta nó tacaíocht teicneolaíochtaí cúntacha, ag teacht leis na socruithe a chuir an scoil i bhfeidhm chun tacú le foghlaim an scoláire i rith na scoilbhliana.

Sa chás go meastar i scoil go bhfuil sainriachtanas fisiciúil nó foghlama ag scoláire, is féidir oiriúntais réasúnta a chur i bhfeidhm chun tionchar an mhíchumais ar fheidhmiú an scoláire sa Mheasúnú Rangbhunaithe a laghdú, a oiread agus is féidir.

Bíonn oiriúntais a chuireann ar chumas gach scoláire teacht ar fhoghlaim agus measúnú bunaithe ar riachtanais shonracha. Mar shampla, féadfaidh scoláire nach bhfuil in ann clóscríobh go fisiciúil bogearraí deachtaithe atá saor in aisce a úsáid chun measúnuithe leanúnacha agus an Measúnú Rangbhunaithe a chur i gcrích. Ar an gcaoi chéanna, féadfaidh scoláire nach bhfuil in ann labhairt físeanna agus fotheidil a tharraingt/scríobh/chlóscríobh agus a chruthú le smaointe a chur i láthair agus in iúl. Má tá saindeacracht foghlama ag scoláire, d'fhéadfadh sé tairbhe a bhaint as tascanna agus as gníomhaíochtaí foghlama a chuirtear i láthair i mbealach difriúil. Tá treoirlínte cuimsitheacha faoi chuimsiú in iar-bhunscoileanna ar fáil anseo agus tá treoirlínte do mhúinteoirí scoláirí faoi Mhíchumais Ghinearálta Foghlama ar fáil anseo.

Aguisín 1: Na Táscairí Leibhéil le haghaidh

Leibhéal 3 den Chreat Náisiúnta Cáilíochtaí

Forbraíodh an gearrchúrsa seo ar aon dul leis na Táscairí Leibhéil le haghaidh Leibhéal 3 den Chreat Náisiúnta Cáilíochtaí. De ghnáth bíonn baint ag an eolas, ag an scil agus ag an inniúlacht a ghnóthaítear le haghaidh theistiúchán agus dhámhachtainí Leibhéal 3 le forbairt phearsanta, le rannpháirteachas sa tsochaí agus sa phobal, le fostaíocht, agus le fáil ar oideachas agus ar oiliúint bhreise.

Leibhéal an Chreata Náisiúnta Cáilíochtaí	3
Eolas *Fairsinge*	Raon sách fairsing eolais
Eolas *Cineál*	Tagairt nithiúil den chuid is mó agus roinnt tuisceana ar an ngaol idir gnéithe eolais
Fios gnó agus scil *Raon*	Raon teoranta scileanna agus uirlisí praiticiúla agus cognaíocha a thaispeáint
Fios gnó agus scil *Roghnaíocht*	Roghnú ó raon teoranta gnásanna éagsúla agus réitigh ar eolas a chur i bhfeidhm ar raon teoranta d'fhadhbanna intuartha
Inniúlacht *Comhthéacs*	Gníomhú laistigh de raon teoranta comhthéacsanna
Inniúlacht *Ról*	Gníomhú faoi threoir le neamhspleáchas teoranta; feidhmiú i ngrúpaí aonchineálacha a bhfuil cleachtadh orthu
Inniúlacht *Foghlaim le foghlaim*	Foghlaim le foghlaim i dtimpeallacht bhainistithe
Inniúlacht *Léargas*	Glacadh le freagracht theoranta as leanúnachas féintuisceana agus iompair

AGÚISÍN 2 – LITIR EOLAIS CHUIG TUISMITHEOIRÍ MAIDIR LE AOICHAINTEOIRÍ

gretb
Bord Oideachais agus Oiliúna na Gaillimhe agus Ros Comáin
Galway and Roscommon Education and Training Board

Coláiste Ghobnait
Inis Oírr | Oileáin Árann |
Co. na Gaillimhe.
+353 99 75016; +353 87 2232520
eolas.gobnait@gretb.ie
www.colaisteghobnait.com

Príomhoide: **Bríd Ní Dhonnacha** *Príomhoide Tánaisteach:* **Diane Ní Mhainín**

A Thuismitheoirí/Chaomhnóirí,

Beidh aoichainteoirí ag teacht chuig an scoil ar an ..... faoin gclár OCG.

Cur síos ar an gcaint:

.....

.....

.....

.....

Mura bhfuil tú sásta go mbeidh do mhac/iníon i láthair don chaint seo, ar mhiste leat an scoil a chur ar an eolas.

Is mise le meas,

.....
Múinteóir

AGÚISÍN 3 – FOIRM CEAD D'AOICHAINTEOIRÍ ATÁ LE LÍONADH AG AN MÚINTEOIR ÁBHAIR

gretb
Bord Oideachais agus Oiliúna na Gaillimhe agus Ros Comáin
Galway and Roscommon Education and Training Board

Coláiste Ghobnait
Inis Oírr | Oileáin Árann |
Co. na Gaillimhe.
+353 99 75016; +353 87 2232520
eolas.gobnait@gretb.ie
www.colaisteghobnait.com

Príomhoide: **Bríd Ní Dhonnacha** *Príomhoide Tánaisteach:* **Diane Ní Mhainín**

Foirm Cheada d'Aoichainteoirí

Caithfidh aon bhall foirne a bhfuil sé i gceist aige/aici nó ag dalta ina rang cuireadh a thabhairt d'aon ghrúpaí, eagraíocht nó duine seachtrach a theacht isteach sa scoil le labhairt le daltaí, an fhoirm thíos a líonadh amach agus í a thabhairt don Phríomhoide ar a laghad coicís roimh dháta na cainte agus sula ndéantar aon teagmháil leis an duine/grúpa.

Ní mór cead an Phríomhoide a fháil sula n-eisítear an cuireadh. Má thugtar an cead, ní mór don mhúinteoir atá freagrach, an Rúnaí a chur ar an eolas faoi na socruithe agus an Príomhoide Tánaisteach a chur ar an eolas faoi aon ionadaíocht atá ag teastáil nó athruithe ar sheomraí ranga. Caithfidh múinteoir a bheith i láthair don chaint/cheardlann.

Más caint í a bhfuil baint aici le hOideachas Caidrimh agus Gnéasachta, ag teacht leis an bPolasaí faoin ábhar sin, caithfear litir eolais agus foirm cheada a chur ag tuismitheoirí seachtain roimh ré.

Ainm an duine/ghrúpaí/na heagraíochta:

Ábhar ar an gcuraclam a bhfuil baint aige leis:

Cur síos ar an gcaint/ceardlann

Dáta: ..... Am: ..... Rang/Bliainghrúpa(í): .....

Síniú an Mhúinteora: ..... Dáta: .....

Síniú an Phríomhoide: ..... Dáta: .....

AGÚISÍN 4 – NÓTA EOLAIS DO THUISMITHEOIRÍ

An Clár 'Oideachas, Sóisialta, Pearsanta agus Sláinte'

Mar chuid den ábhar Oideachas Sóisialta, Pearsanta agus Sláinte (OSPS Gearrchúrsa) beidh an Oideachais Caidrimh agus Gnéasachta (OCG) á mhúineadh i gColáiste Ghobnait tar éis briseadh na Nollag ar feadh sé seachtainí.

Moltar do Thuismitheoirí/Chaomhnóirí an deis seo a thapú chun plé a dhéanamh ar an OCG lena mac/n-íníon.

As part of the Social Personal and Health Education (SPHE Short Course) programme Relationships and Sexuality Education (RSE) will be taught to all year groups after the Christmas break for six weeks.

We highly recommend that all parents, in line with good practice, take this opportunity to discuss the topic with their son/daughter during the six-week period in which RSE is being taught.